

Monumentnummer*: 521024

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijkmonument
Inschrijving register* 10 mei 2002
Kadaster deel/nr 82729/30

Woonplaats* Tilburg
Gemeente* Tilburg
Provincie* Noord-Brabant

Locatiennaam Tilburg
Locatieomschrijving

Kadastrale gemeente* Tilburg
Sectie* AB
Kadastraal object*
Appartement aanduiding
Grondperceel 1712

Omschrijving**

Inleiding.

VILLA "Mariënhof", in de stijlvormen van het Traditionalisme en Rationalisme uit 1916-'18 naar ontwerp van architect J.W. Hanrath (Hilversum). De andere onderdelen van het complex zijn: theehuis (II) en de tuin (III). De villa is gebouwd voor de fabrikantenfamilie Jos Janssen-Verhulst.

Omschrijving.

De tweelaagse villa met zolderverdieping op rechthoekige plattegrond is gedekt door een overstekend schilddak. De voor- of zuidgevel is symmetrisch van opzet en drie traveeën breed. De middelste travee bevat een rondboogportiek met daarin de hoofdingang. Deze bestaat uit een eikenhouten voordeur met glas-in-lood zijramen en bovenlicht gesigneerd door P. Wiegersma (Deurne). In de zijramen afbeeldingen uit de textielindustrie met name de ververij. Het bovenlicht vertoont een bijbels tafereel, namelijk de Ark van Noach met tal van exotische dieren. Het raam draagt het volgende opschrift: "1890 - 2 december - 1940", hetgeen mogelijk duidt op een jubileum van de textielververij. In het portiek bevindt zich in zandsteen het volgende opschrift: "Gedenksteen is gelegd door Joseph en Charles Janssen, Januari 1917". De voordeur heeft een smeedijzeren trekbel. Boven de ingangspartij een kruis- en twee kloostervensters. De middentravee wordt geflankeerd door driezijdige erkerachtige uitbouwen met daarin beneden en boven de voor dit huis kenmerkende

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

kruiskozijnen. De oostgevel bevat op de begane grond een uitgebouwde veranda, nu serre met op de hoeken steunberen en rondboogvormige muuropeningen en erboven een balkon met gemetselde balustrade voorzien van gietijzeren balusters. De openingen zijn nu voorzien van ramen en tuindeuren. Achter de serre een eenvoudige dienstingang op een klein bordes met twee treden onder een houten luifel. De symmetrische westgevel, die twee traveeën breed is bevat twee tuindeuren met luiken. Tussen de deuren hangt een Art-Nouveaulamp. Hiervoor ligt over de gehele diepte van het huis een terras met twee hardstenen treden naar de tuin en aan de zijkant een gemetselde gesloten balustrade. De symmetrische achtergevel heeft op de begane grond zeven en op de verdieping drie traveeën. In het midden ligt de ingangpartij op een klein bordes met twee hardstenen treden onder een klein houten balkon. De achteringang bestaat uit twee halve deuren met zijramen. De kruisvensters zijn hier het meest prominent aanwezig. De kruis- en kloostervensters van de villa zijn gedeeltelijk voorzien van luiken in de onderramen. In de bovenramen bevindt zich overal helder glas-in-lood. Het dak belegd met rode Oudhollandse pannen wordt bekroond door twee stenen schoorstenen voorzien van siermetselwerk. In het dak bevinden zich meerdere kapellen met stenen wangen. Het opgaande werk bestaat uit rode handgevormde baksteen gemetseld in Vlaams verband met terugliggend voegwerk. De villa heeft een rijk interieur. In de vestibule een lambrizing en vloer van groen marmer. Rond de centrale hal bevinden zich de belangrijkste vertrekken van de villa: huis-, kinder- en ontvangstkamer. In de garderobe een toilet met voorportaal met groen geglazuurde wandtegels. De hal met vakwerkplafond heeft een strokenvloer van eikenhout en lambrizingen van grenen. Een driedelige grenen trap met twee bordessen. Vanaf het bovenste bordes een deur naar het kleine balkon in de achtergevel. Onder de trap een portaal dat toegang geeft tot de keuken, de kelder en tuin. In de kelder aparte ruimten voor wijn, groenten, kolen en de centrale verwarming. De vloeren zijn belegd met geglazuurde rode plavuizen. De keuken heeft een kookschouw met daarin een groot origineel negenpits-gasfornuis merk "Etna" met twee bakovens. De keuken bevat een oproeplastatie, die oorspronkelijk verbonden was met twintig vertrekken van de villa. Tussen keuken en huiskamer een dienkamer met servieskasten. De kasten in keuken en dienkamer hebben paneeldeuren met glas-in-lood ramen. In de bijkeuken een diensttoilet, kasten en toegang voor personeel en eventuele service-diensten. De vloeren van keuken, bijkeuken en toilet bestaan uit zwartwitte tegels gelegd in schaakbordpatroon. Op de wanden een lambrizing van witgeglazuurde Oudhollandse tegels afgewisseld door blauwgeglazuurde tegels met afbeeldingen in beide keukens en dienkamer van ondermeer kinderspelen en van oude ambachten op het diensttoilet. Op de binnenkant van de schouw bevinden zich tegels met een medaillon met afbeeldingen van huizen, kerken, kastelen en dergelijke. De huiskamer rechts van de ingang heeft langs de wanden een grenen lambrizing, het vakwerk- of cassettenplafond van de kamer is enigszins verlaagd. In een alkoof, aan de zijde van de ingang, een kleine schouw. De alkoof heeft een verlaagd plafond ten opzichte van de kamer. De serre (oorspronkelijk veranda), biedt uitzicht naar de oprijlaan van de villa. De ontvangstkamer links van de ingang heeft een representatief karakter, hier ligt een mozaïekparket van eikenhout en de lambrizingen zijn van teak. In de kamer een groene marmeren schouw, omlijst door teakhout en bekroond door een spiegel. balkenplafond met sleutelstukken. De kamer bevat een wand waarin vanwege de symmetrie een blinde deur is verwerkt. De andere deur, die vanwege de geluidsisolatie dubbel is uitgevoerd, geeft toegang tot de rook- annex kinderkamer. Deze kamer heeft een grenen lambrizing, strokenvloer, een vakwerkplafond en een schouw, die bekroond wordt door een spiegel met een schilderij erboven van een vaas met anemonen. Zowel de ontvangst- als de kinderkamer hebben openslaande deuren naar het terras. Opvallend is het stijlverschil van de kamers van de begane grond. De huiskamer heeft een knus, huiselijk karakter met een informele stijl. De ontvangstkamer is het meest statige, representatieve vertrek. De kinderkamer lijkt hierop, maar is eenvoudiger. Op de eerste verdieping liggen de slaapkamers en twee badkamers. De ouderslaapkamer, waar ook een schouw aanwezig is, is onderdeel van een appartement, bestaande uit een boudoir, kleedkamer (kast) en badkamer. De kleedkamer heeft een toegang tot het balkon boven de veranda. Het boudoir, met een kleine schouw omlijst door Oudhollandse tegels, heeft in tegenstelling tot de andere vloeren op de verdieping, vloerbedekking. In de slaapkamers, toilet en badkamers marmeren wastafelcombinaties. De wanden in het toilet en de badkamers zijn bezet met

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

kopergroene tegels. De paneeldeuren in de villa zijn van massief grenen. Op de verdieping zijn de deuren en architraven aan de kamerzijde wit en aan de overloopzijde in "houtmotief" geschilderd. De radiatoren op de kamers bevinden zich in een nis achter roosters onder de ramen. De nissen zijn op verschillende plaatsen bekleed met dezelfde kopergroene tegels als in de natte ruimten van de villa. Op zolder bevinden zich een logeer- en een eenvoudige bodekamer.

Waardering.

Het object is van algemeen belang. Het gebouw heeft cultuurhistorisch belang als bijzondere uitdrukking van een culturele en sociaal-economische ontwikkeling, met name de stichting van buitenplaatsen aan de uitvalswegen van de industriesteden. Het is van belang als bijzondere uitdrukking van een technische en typologische ontwikkeling. Het heeft architectuurhistorische waarden vanwege de verfijnde detaillering, het is van bijzonder belang in het oeuvre van J.W. Hanrath en L.A. Springer. Het complex heeft ensemblewaarden wegens samenhang van de bebouwing met de inrichting van de landschappelijke tuin. Het complex is van belang wegens de architectonische gaafheid van ex- en interieur; het is van belang wegens de hoogwaardige architectonische kwaliteit van de samenstellende onderdelen. Het complex is van belang vanwege de architectuurhistorische, bouwtechnische en typologische zeldzaamheid.

Hoofdcategorie

Woningen en woningbouwcomplexen

Subcategorie

Woonhuis(K)

Functie

Woonhuis